

Misjon til forandring

«Som Far har sendt
meg, sender jeg dere»

(Joh. 20.21)

DEN NORSKE KIRKE

Innhold

- 2: Forord
- 5: Historikk «Misjon til forandring
– utfordringene fra Edinburgh 2010»
- 6: 1. Dåp og misjon
- 8: 2. Økumenikk og misjon
- 12: 3. Missio Dei og helhetlig misjon
- 13: Intervju: Kjem ikkje unna misjonskallet
- 14: 4. Skaperverket og misjon
- 16: Hilsen fra daglig leder i NORME
- 17: 5. Etisk misjon
- 18: Intervju: Å ikke stå i veien for Kristus
- 19: 6. Helhetlig misjon i hele menigheten
– hvordan gjøre det?
- 22: Andre ressurser
- 22: Vedlegg. Kirkemøtets vedtak om misjon KM 07/12

Hvorfor misjon i dag?

Misjon er å dele det Gud gir oss. Kirken og alle døpte er sendt av den treenige Gud for å dele evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling. Vi døpes inn i vår lokale menighet – og samtidig inn i et verdensvidt fellesskap hvor Jesus Kristus knytter oss sammen.

Den norske kirke er en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Misjon handler om hva det vil si å være kirke. Vi skal sammen med den verdensvide kirke forkynne evangeliet om Jesus Kristus i nærvær, handling og ord - lokalt og globalt.

Under dette hører både evangelisering, diakoni og dialog sammen. Det blir stadig tydeligere at misjonsoppdraget i vår tid handler om å dele evangeliet i en religiøst mangfoldig og sekularisert verden. Misjon må derfor bygges på kunnskap om og respekt for andres livstolkning og åndelige erfaringer.

Misjon handler om kallet til alle døpte – hver enkelt av oss – om å dele vår tro og være Jesu Kristi etterfølgere i hverdagen. Det handler videre om menighetens evangelisering og diakoni i lokalsamfunnene og det globale oppdraget som vi har, sammen med den verdensvide kirken.

Forord

Misjon som gave og oppdrag

«Slik vi blir døpt på grunnlag av dåpsmisjonsbefalingen, blir vi også døpt til selv å ta del i den. Vi har som kristne en identitet som personer som er sendt».

Berit Hagen Agøy

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Ungdommens kirkemøte i 2010 uttrykte klart hva misjon handler om. Alle som er døpt, er kalt til å vitne om og dele sin tro. Troen fikk vi i gave fra Gud, og vår oppgave er å ta Åndens kraft i bruk og gi evangeliet videre til andre. Vi vitner gjennom våre ord og våre handlinger. Vi kalles til etterfølgelse, disippelskap, til å tjene vår neste og ta vare på hele Guds skaperverk. Våre ord blir først troverdige for andre når de ser at vi selv våger å leve etter dem. Vi kan ikke elske Gud om vi ikke samtidig elsker vår neste. Misjon handler derfor om nestekjærlighet. Forkynnelse, diakoni og dialog er uløselig knyttet sammen i kirkens helhetlige misjonsoppdrag. I respekt for vår neste skal vi gi han og henne det beste vi selv har mottatt.

Vår lokale menighet er en del av et verdensvidt fellesskap, hvor Jesus Kristus knytter oss sammen til tross for landegrensener, kulturer og særtrekk. Misjon hører hjemme i enhver lokalmenighet. Ja, uten misjon er kirken som et hus uten vinduer. Vi slipper ikke Guds livgivende krefter inn, og vi står i fare for å lukke oss inne i vår selvopptatthet og motløshet. Guds kirke vokser. Det er stor vekst i antallet kristne i Asia og Afrika. Ved å løfte blikket fra vår norske virkelighet og ut i verden, ser vi at Guds misjon er virksom.

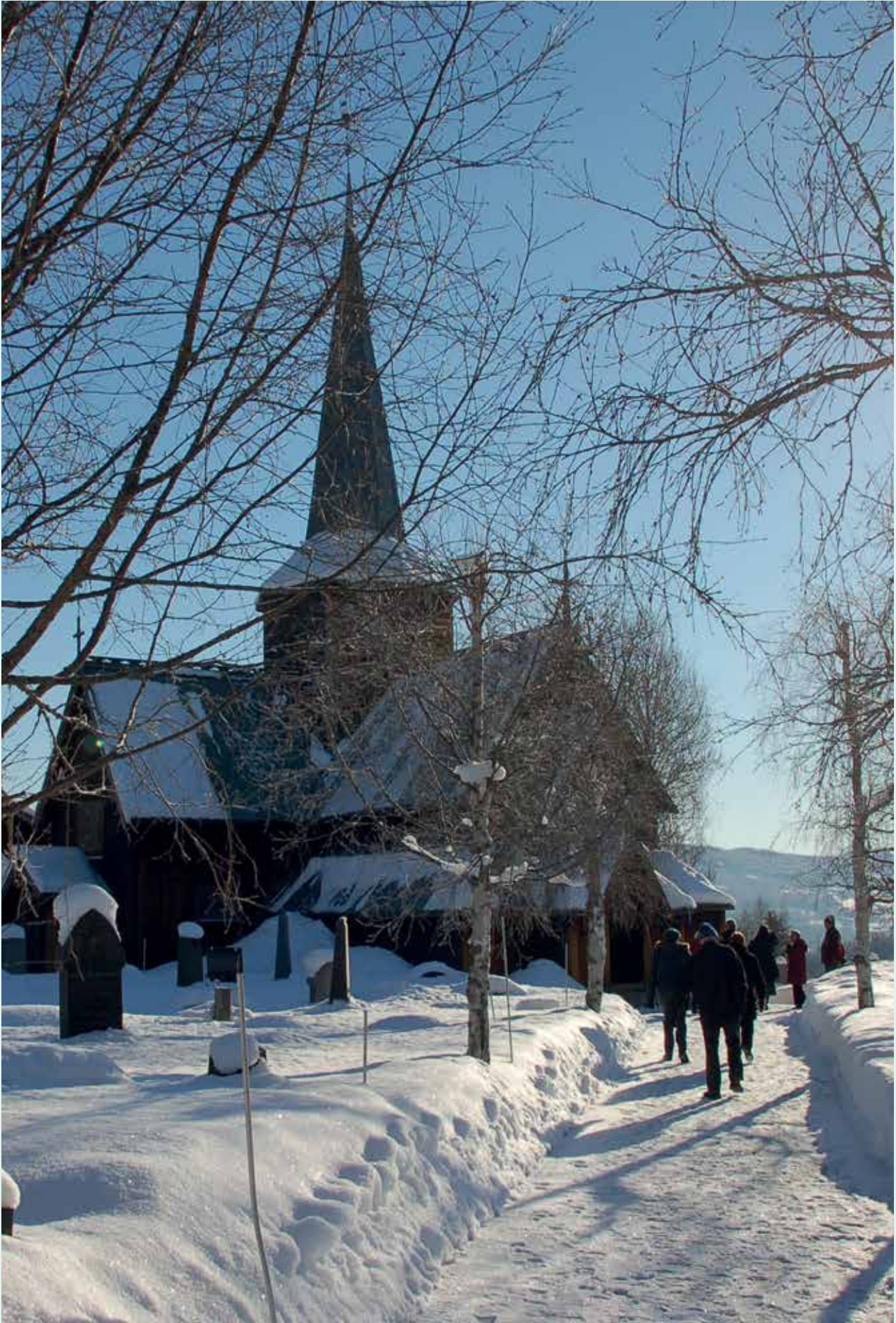
Misjon er ikke, som vi er vant til å tenke, noe vi i nord driver med for å hjelpe mennesker i sør. Nei, Guds misjon går alle veier. Trossøsken i andre land ser at kirken i Europa trenger ny kraft, og at vi trenger å vekkes til tjeneste. Kristne i andre deler av verden med mindre økonomiske ressurser, utfordrer Den norske kirke, med kanskje verdens rikeste medlemsmasse, til å lese Bibelens frigjørende

budskap på nytt. Guds ord fører til oppgjør med synd, forsoning og forvandling slik at vi kan møte Gud og tjene vår neste. Våre trossøsken utfordrer oss til å se at disippelskap inkluderer levende spiritualitet og åndelig fornyelse. Guds misjon i verden i dag er også en gave til Den norske kirke.

Kirkemøtet i 2012 satte misjon på dagsordenen. Bakgrunnen den gangen var det store misjonsjubileet i 2010 til minne om misjonskonferansen i Edinburg i 1910. Markeringen var en anledning for den globale kirke til en realitetsorientering om hvordan misjon drives i vår tid, og hvordan Den norske kirke på best mulig måte skal videreføre sitt misjonsoppdrag. Kirkemøtet understreket at alle døpte er kalt til å vitne om Kristus og at alle menigheter i Den norske kirke må ha et misjonsengasjement. Det er flott at dette ofte kanaliseres gjennom å støtte prosjekter i misjonsorganisasjoner. Målet er enda flere menighetsavtaler gjennom SMM-samarbeidet. Men dette er ikke nok. Menigheten må la misjonsoppdraget gjennomsyre hele virksomheten.

- Gudstjenesten sender oss videre ut for å vitne om den oppstandne.
- Diakonien virkeliggjør kallet til etterfølgelse og tjeneste.
- Den verdensvide kirke beriker våre menigheter med salmer, bønner og andre kulturuttrykk.

Misjon er mitt oppdrag som troende, det er vårt oppdrag som lokalmenighet, og mest av alt – det er Guds virke gjennom den verdensvide kirken.

Historikk «Misjon til forandring – utfordringene fra Edinburgh 2010»

Kirkemøtesak 07/12

Vendepunkt

På mange måter var møtet i 2005 et vendepunkt i Den norske kirkes misjonsforståelse. Kirkemøtet klargjorde den gangen den grunnleggende teologiske begrunnelsen for misjon i Den norske kirke. Et sentralt poeng var å se sammenhengen mellom misjonsoppdraget og kirkens identitet som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Kirkemøtet anerkjente viktigheten av samarbeidet med misjonsorganisasjonene og slo fast at misjon er hele kirkens sak, og at alle menigheter i vår kirke skal være misjonerende menigheter. Kirkemøtet understreket sammenhengen mellom misjon, økumenikk og diakoni (helhetlig/holistisk misjonsforståelse).

Utviklingen det siste tiåret har både forsterket tendenser Kirkemøtet pekte på alt i 2005, men også gitt nye impulser og utfordringer. I 2010 feiret hele den verdensvide kirke hundreårsjubileet for misjonskonferansen i Edinburgh i 1910, en hendelse som ble utgangspunktet både for den moderne misjonsbevegelse og for den økumeniske bevegelse (jf. illustrasjon s.8-9). Edinburgh 2010 ble en klar bekreftelse fra den verdensvide kirke om at man står sammen i oppdraget om å lede mennesker til Kristus gjennom dåp og opplæring.

I forbindelse med Edinburgh 2010 ble den økumeniske misjonskonferansen "Tro til forandring" arrangert i Oslo. Her møttes en stor bredde av norske kirke- og misjonsfolk, misjonsforskere og folk med praktisk misjonserfaring fra ulike deler av verden. En gruppe fra kirker i sør var invitert til å evaluere norsk misjonsvirksomhet, og deres utfordringer til Den norske kirke går som en rød tråd gjennom denne KM-saken. I 2014 er det planlagt en oppfølger til denne.

Kirkemøtet i 2012 ble invitert til en oppdatering om nasjonal og internasjonal misjonstenkning og praksis, og til å fatte vedtak som svarer på nye utfordringer. Kirkemøtebehandlingen bidrar forhåpentligvis til å inspirere til fornyet og forsterket misjonsengasjement i menighetene i Den norske kirke. Ettersom kirkens fremste oppdrag er å forkynne evangeliet om Jesus Kristus til frelse for alle mennesker, må vi til enhver tid spørre oss selv om hvorledes vi best mulig forvalter dette oppdraget. Og hvem er «vi» som forvalter oppdraget?

1. Dåp og misjon

– vi er alle sendt

«Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler! Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende» (Matt 28, 18-20).

«Slik vi blir døpt på grunn av dåps-/misjonsbefalingen, blir vi også døpt til selv å ta del i denne. Vi har som kristne en identitet som «personer som er sendt»» (Ungdommens kirkemøte 2010). Ungdommens kirkemøte minnet oss om sammenhengen mellom dåp og misjon. Sammen med trossøsken verden over er dåpen også innledningen til et liv i tjeneste, etterfølgelse og misjon.

Denne tankegangen kommer tydelig frem i den nye dåpsliturgien:

«Kjære menighet. Gjennom dåpen setter Gud oss inn i sin verdensvide kirke og gir oss del i Jesu kall og oppdrag. La oss stå sammen i vitnesbyrd og tjeneste, inntil dagen kommer da alt det skapte skal bli forløst ved vår frelser, Jesus Kristus».

Dette er en flott bevisstgjøring om sammenhengen mellom dåp og misjon.

Misjon er ikke bare noe noen i kirken gjør, men noe alle vi i kirken er: Sendt til verden med evangeliet om Jesus Kristus i nærvær, handling og ord, lokalt og globalt. Det er dette som ligger i begrepene helhetlig (holistisk) misjon og misjonerende (misjonal) kirke.

Grensesprengende

Dåpen har noe grensesprengende ved seg. Guds radikale nåde skjenkes gjennom Ordet og sakramentene og er det konstituerende for vår lutherske folkekirke. Impulser fra misjonsbevegelsen har utfordret det som kan sees på som et statisk kirkesyn. Misjon er med på å beskrive den nødvendige bevegelsen i kirken. Kirken kan ikke bare være åpen og inkluderende, men må også være oppsøkende og villig til å gå over grenser.

Det er Guds radikale nåde som er startpunktet, og som utfordrer kirken til å møte mennesker på samme måte. Dypest sett er det den treenige Gud som beveger mennesker. Som misjonerende folkekirke utfordres hele tiden tendensen til status quo. Evangeliet har en innebygd kraft til å krysse grenser, og til å utfordre til tro og etterfølgelse. Derfor er det misjonale aspektet viktig for folkekirken.

Gir livet en sjanse! Misjonsalliansens Centro Creer driver pionerarbeidet for mennesker med utviklingshemninger i storbyen Guayaquil i Ecuador.

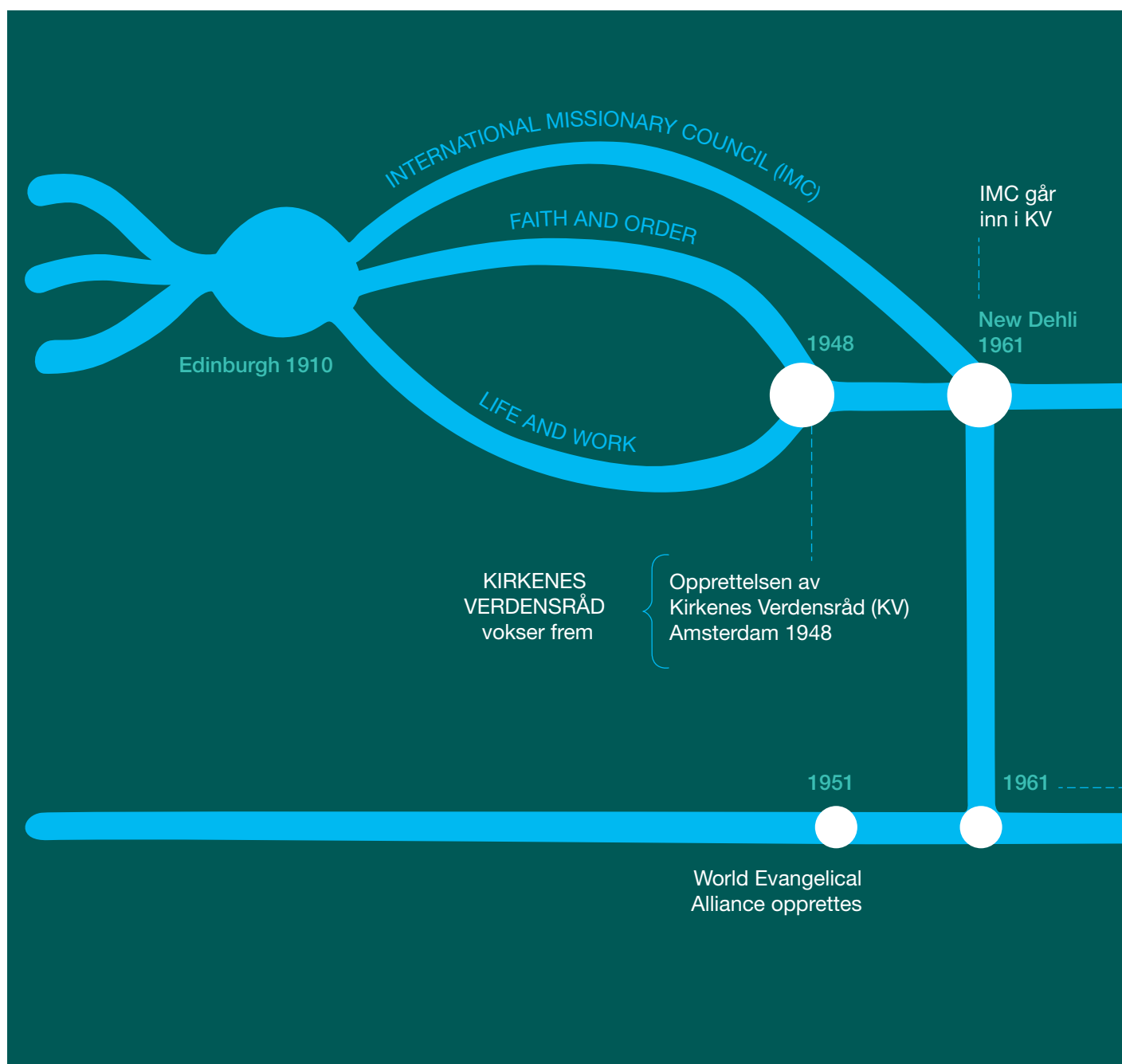
Ledertrening er viktig for at det skal utvikles en sunn teologi som også tar kultur og samfunn på alvor. Vår lutherske søsterkirke i Ecuador og Normisjon samarbeider her om ledertrening.

2. Økumenikk og misjon

– Å dele i et verdensvidt fellesskap

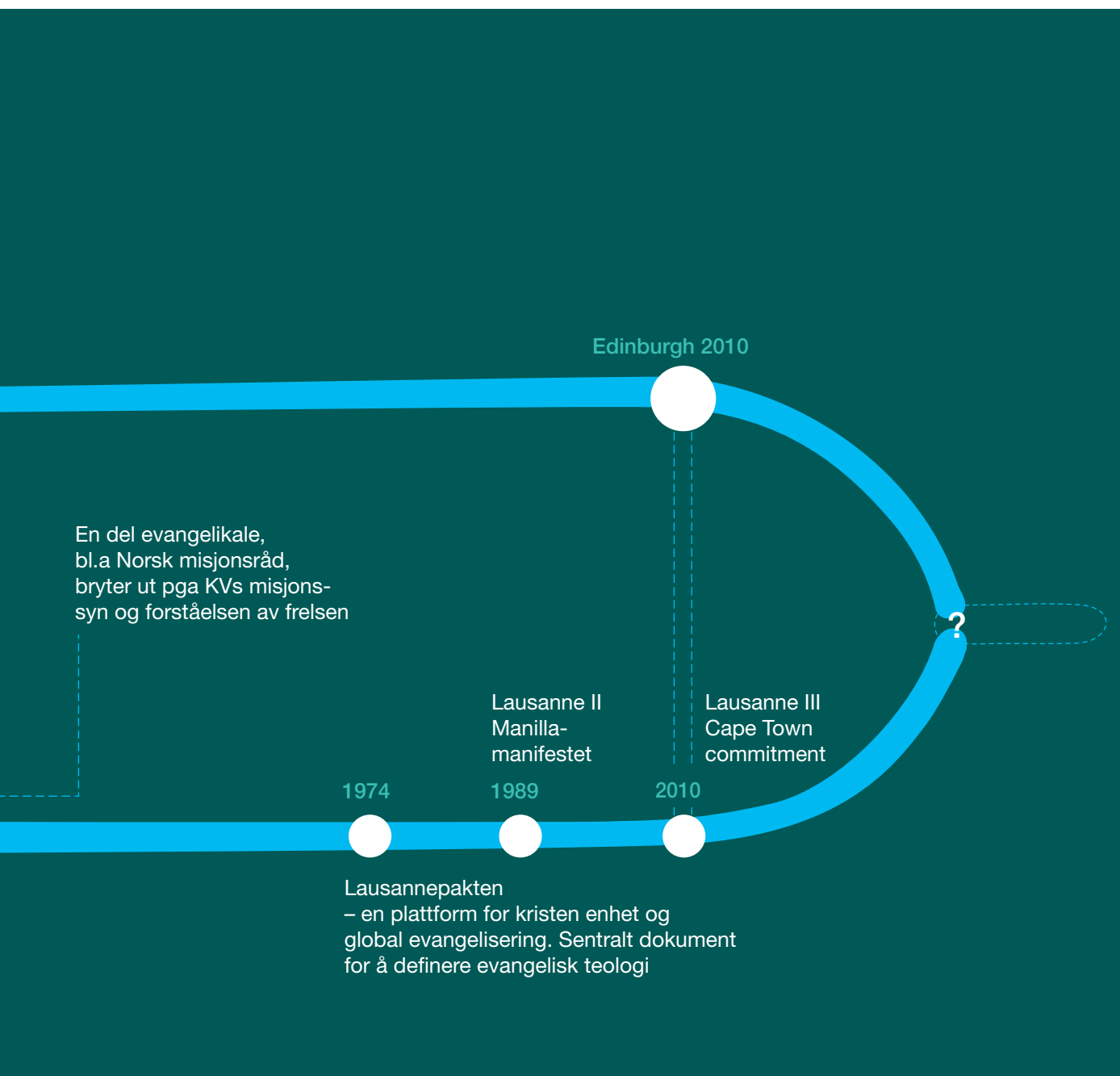
VIKTIGE HØYDEPUNKTER I ØKUMENIKK OG GLOBAL MISJON

Kronologisk oversikt over hendelsene i den økumeniske misjonselven

---

1910: Edinburgh– «Den første verdensmisjons konferansen» – 1400 delegater hvorav 17 fra «den 3dje verden»	1961: «International Missionary Council» går inn i KV – Kirke og Misjon blir integrert i et videre økumenisk fellesskap
1921: Opprettelsen av «International Missionary Council»(IMC) – De to andre elvene som sprang ut av Edinburgh1910 var «Faith and order» og «Life and work»	1962: II Vatikankonsil en milepæl for den katolske kirkes økumeniske tilnærming
1948: Opprettelsen av Kirkenes verdensråd(KV)	1974: Lausannepakten (Lausanne I)
1951(1846): Opprettelsen av World Evangelical Alliance(WEA) – inkluderer pr.2012 600 mill. evangelikale kristne fra 129 nasjoner	1989: Lausanne II – Manila manifestet
	2010: Lausanne III (sammen med WEA) – Cape Town Commitment

Sosialetikk og evangelisering

Det foregår nå en tilnærming mellom den økumeniske bevegelse, representert ved Kirkenes verdensråd, og den evangelikale bevegelse (Bl.a. ved Lausanne-bevegelsen, se faktaboks om NORME). Det kom ikke minst til uttrykk gjennom felles jubileums-markeringer av Edinburgh 1910 (Edinburgh 2010).

Det er en økende bevissthet i det globale økumeniske fellesskapet om sammenhengen mellom misjon, respekt for menneskerettigheter og vern om skaperverket. Samtidig som sosialetiske anliggender – som lenge har vært et kjennetegn ved den økumeniske bevegelse – nå langt på vei blir fanget opp og tatt på alvor av evangelikale bevegelser, er temaer som misjon og evangelisering kommet tilbake med styrke i de historiske kirkene og i Kirkenes verdensråd. Denne tilnærmingen har på mange måter blitt videreført i det nye misjonsdokumentet fra Kirkenes verdensråd «Sammen på vei mot livet: Misjon og evangelisering i landskap i endring» (se www.norgeskristnerad.no og www.menighetogmisjon.no) hvor bl.a. evangeliseringen har en tydelig plass.

Nye samarbeidsrelasjoner i endret landskap

Selv om det fortsatt vil være ulikheter i hva man vektlegger, peker dette mot en økende felles forståelse av helhetlig misjon. Dette inspirerer til fornyet misjonsengasjement i vår kirke, og oppmuntrer oss til et videre perspektiv og nye samarbeidsrelasjoner i norsk misjonsarbeid.

De siste tiårene har det internasjonale økumeniske landskapet gjennomgått store endringer, og denne tendensen er bare forsterket de siste årene. De historiske kirkenes monopol er borte, og kirkesamfunnene organisert gjennom Kirkenes verdensråd representerer i dag mellom en fjerdedel og en tredjedel av verdens kristne. De historiske folkekirkenes posisjon er betydelig svekket, særlig i Vest-Europa, mens det skjer religiøse vekkelser i andre deler av Europa etter kommunismens fall. Samtidig er det en økende forståelse for religionenes rolle som verdiformidlere, og endrings- og påvirkningsagenter.

Evangelikale og pentekostale (pinsevenner) bevegelser har opplevd en sterk vekst i deler av verden. Det er et stort mangfold i disse gruppene, og de spiller derfor en tvetydig rolle. Noen steder fungerer de frigjørende for undertrykte grupper, andre steder har de vært med på å hemme kristnes oppgjør med autoritære regimer. Noen av disse gruppene er positive til samarbeid med etablerte kirker og søker for eksempel medlemskap i Kirkenes verdensråd.

Utfordres av kristne i det globale sør og øst

Vi utfordres av trossøsken i andre deler av verden som viser oss hvordan disippelskap – et liv i etterfølgelse og forsoning – henger sammen med levende spiritualitet og åndelig fornyelse. Dette angår på en særlig måte oss som kirke og kristne enkeltmennesker i et av verdens rikeste land. Vi utfordres alle til å leve i tråd med Guds vilje i vårt

forvalteroppdrag, nestekjærlighet og i arbeid for rettferdig fred. Skal vårt vitnesbyrd bli troverdig, må også våre liv vise at vi er Kristi etterfølgere.

I vår tid ser vi et paradigmeskifte i kristen misjon, tenkning og praksis. Majoriteten av den kristne kirke befinner seg nå i det globale sør og øst.

Samtidig har kristne fra andre deler av verden forflyttet seg til den vestlige verden. Menigheter i Den norske kirke berikes av kristne innvandrere, samtidig som vi har fått mange nye migrantmenigheter. Misjonsoppdraget er gitt til oss i fellesskap, og det ligger et stort potensiale til økt misjonsengasjement gjennom å ta våre felles ressurser i bruk.

Misjon er også brobygging. I prosjektet Bridge-builders (Israelsmisjonen) prøver palestinere og jøder å se hverandre som likeverdige mennesker skapt i Guds bilde.

3. Missio Dei og helhetlig misjon

Misjon handler om Guds sendelse (Missio Dei) til verden. Guds sendelse var nettopp Ordet som ble kjød. Gud kom til oss ikke bare som ord, men som et helt menneske i kjøtt og blod. På samme måte sendes vi som kirke til verden både med Guds livgivende ord gjennom forkynnelse, og med praktisk nestekjærlighet gjennom diakoni. Disse to sidene ved Guds misjon må ikke spilles ut mot hverandre, men snarere understøtte og bekrefte hverandre som to sider av samme sak.

I erklæringen fra Lausanne III- konferansen (Cape Town Commitment 2010, se sakspapirer til KM 07/12 under Ressurser) sies det at «**Forsoning med Gud kan ikke skilles fra forsoning med hverandre**». Overskriften for hele denne konferansen som rommet over 4000 delegater fra nærmere 200 forskjellige land, var 2 Kor 5,18: «*Men alt er av Gud, han som ved Kristus forsonte oss med seg selv og gav oss forsoningens tjeneste*»

En slik helhetlig forståelse finner vi også igjen i SMM-organisasjonenes samarbeid med søsterkirker i over 40 land i alle verdensdeler. Her inngår diakonale prosjekter, inkludert dialog, menneskerettighets- og forsoningsarbeid. Det drives bl.a. også leder- trening, undervisning, gudstjenestefeiring. Alt skjer innenfor den samme kristne sammenhengen. Skillet mellom forkynnelse og diakoni er på mange måter en vestlig konstruksjon som er fremmed for våre partnere i andre deler av verden.

Et godt eksempel på helhetlig misjon som går igjen i mange sammenhenger verden over, er Jesu programord for sin gjerning i Luk 4,18-19: «*Herrens Ånd er over meg for han har salvet meg til å forkynne et gledesbudskap for fattige. Han har sendt meg for å kunngjøre at fanger skal få frihet og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri og rope ut et nådens år for Herren.*»

Helhetlig misjon handler også om myndiggjøring – hjelpe folk å ta i bruk de ressurser Gud har gitt oss. HimalPartner er en av de mindre SMM organisasjonene, men som gjør en stor forskjell bl.a ved å utruste lokale mennesker i Nepal til selv å bygge opp bærekraftige samfunn.

Kjem ikkje unna misjonskallet

For generalsekretær i Normisjon, Rolf Kjøde, har misjon vore fellesnemnaren for alt han har drive med dei siste ti åra.

Korleis har misjon og evangelisering endra livet ditt?

– Eg har aldri vore nokon evangelisttype. Likevel har eg heilt sidan tenåra hatt ein sterk brann i meg for at mange fleire får bli kjend med Jesus og få del i Guds frelse. I mi eiga ungdomstid, då eg som syttenåring møtte kallet til å forkynne evangeliet, hadde eg eit sterkt engasjement for born og unge, og eg var aktiv heile døgeret med leir og lagsarbeid. Tre somrar i studietida var eg med på evangeliseringsteam. Seinare utvida perspektivet seg til misjon i bykulturen, og eg fekk i oppdrag å bygge opp bibelskuleundervisning og strategi for bymisjon på Vestlandet. I dette stod diakonien skulder ved skulder med evangeliseringa. Også som studentprest i Bergen og som rektor på Lagets Bibel- og Evangeliseringssenter stod det same i sentrum. Alle desse åra i heiltidsarbeid med unge i studentalder blei også apologetikken, det rasjonelle trusforsvaret, viktig i liv og teneste. Eg kom tidleg med i Lausannerørsla, og sidan 2001 har misjon vore den eine fellesnemnaren for alt eg har drive med, både som leiar for NORME og som internasjonal leiar og generalsekretær i Normisjon. Eg trur

ikkje eg kjem unna misjonskallet, rett og slett – og då tenker eg både lokalt, nasjonalt og globalt. Men sjølve evangeliseringa har nok med åra fått eit langt sterkare relasjonelt preg og mindre preg av aksjon. Då eg skreiv lærebok om evangelisering midt på 90-talet, var eg midt i prosessen mellom desse.

Kva er misjonen si største utfordring i dag?

– Misjonen si største utfordring er krafta i den åndelege overtydinga hjå oss som trur på og følgjer Jesus Kristus. Dersom Guds kyrkje slakkar av på trua på Jesus som Guds einaste veg til vår frelse, blir misjon berre ein variant av humanitær bistand og filantropi. Dersom sanninga er relativ og Jesus berre er ei sanning, ein veg og eit liv, er oppdraget vårt over, for då er han heller ikkje noko anna enn ein muleg veg til Far. Jesus gav oss eit oppdrag med å nå kvar ny generasjon av menneske og kvart enkelt folkeslag på jorda med evangeliet om hans død og oppstode for vår skuld. Utan eit avgjerande møte med den levande Jesus Kristus, mister kyrkja krafta til å ville gå med Jesus til nye generasjonar og folkeslag.

Korleis «misjonerer» du i kvardagen?

– Som ein ganske sjølvstendig persontype er eg sjølv ganske vår for å bli overkøyrd. Det trur eg at eg ber med meg i møte med andre. Respekt for andre si overtyding er viktig. Samtidig veit eg kven eg trur på, og eg vil tru at dei rundt meg opplever at eg har eit ganske lågt tyngdepunkt og er uredd for sjølv å bli utfordra. Eg kan vere ganske frimodig reint apologetisk, fordi eg trur at den kristne trua er så vel fundert. Men det er vel typisk at eg er mest frimodig i sak og nokre gongar skulle ønske at eg hadde litt meir frimod også til å utfordre personleg. Fleire av dei ikkje-kristne vennene mine har ved høve spurt om eg kan be for dei, eller dei har hatt spørsmål knytt til trua og eksistensielle livssituasjonar. At vi kan ha slike relasjonar, set eg veldig stor pris på. Til sist: Eg trur vi må frigjere misjon og evangelisering frå individualismen sitt litt klamme famntak. I trusfellesskapet utfyller vi kvarandre med gåver og tenester. Nokre er diakonar, andre er evangelistar, nokre er apologetar, andre har trusgåve og er bønemenneske. Gud treng oss alle, og han treng oss som eit fellesskap i teneste for evangeliet, der det truverdige livet i kvardagen er den avgjerande døropnaren for å ha retten til å dele evangeliet inn i andre menneske sine liv.

4. Skaperverket og misjon

Helhetlig misjon vil naturlig inkludere hele Guds skaperverk slik det sies i fellesuttalelsen (Common Call) fra Edinburgh 2010:

«Vi kjenner Helligånden som blåser over verden hvor han vil, som gjenoppretter broen til skapelsen og som bringer autentisk liv. Han kaller oss til å bli et medlidende og helende fellesskap hvor unge aktivt deltar i misjon, og hvor kvinner og menn deler makt og ansvar likt, hvor det er en ny brann for rettferdighet, fred og for beskyttelse av miljøet, og hvor en fornyet liturgi gjenspeiler skaperens og skapelsens skjønnhet.»

Eller som det sies i Kirkenes verdensråds nye erklæring om misjon og evangelisering («Sammen på vei mot livet: Misjon og evangelisering i landskap i endring»).

«Vi kalles derfor til å løfte blikket ut over en strengt menneskesentrert tilnærming. Vi er kalt til å uttrykke, gjennom vår misjon, vårt forsonede forhold til alt skapt liv. Vi hører ropet fra jorda, vi hører ropet fra de fattige, og vi vet at helt siden opprinnelsen har jorden ropt ut til Gud i klage over menneskenes urettferdighet (1 Mos 4, 10).»

Kirkemøtets vedtak om misjon inkluderer også skaperverket: KM07/12

Leser man Kirkemøtets vedtak ser man en sterk kobling mellom misjon og vern om skaperverket.

Kirkemøtet oppfordrer Den norske kirkes medlemmer til disippelskap og etterfølgelse ved å:

- a. Søke Kristus
- b. Dele troen
- c. Vise omsorg for vår neste
- d. Vise omsorg for skaperverket

Konkret utfordres alle medlemmer og menigheter til:

- a. Personlig givertjeneste
- b. Forbruksmønstre som bidrar til global rettferdighet og vern om skaperverket
- c. Øke ofringene til misjon og internasjonal diakoni
- d. Bli grønne menigheter

Flere aktører på banen

I august 2012 uttalte generalsekretærene i tre av våre største misjonsorganisasjoner (Normisjon, Norsk Luthersk Misjonssamband og Det Norske Misjonsselskap) følgende i avisen Vårt Land: *«Den økologiske krisen er symptomet på et samfunn som har gått seg vill. Skal vi løse klimautfordringene, trenger vi en samfunnsmodell som ikke baserer seg på fortsatt vekst og forbruk.»*

Misjonsorganisasjonene i SMM har også et stort klima- og miljøengasjement både i Norge og internasjonalt.

Noen eksempler:

- NMS har gjenbruksbutikker over hele Norge, som tilsvarer inntekten til tusen misjonsforeninger www.nmsgjenbruk.no
- Galleri Normisjon, gjenbruksbutikk www.gallerinormisjon.no
- Flere av SMM-organisasjonene samarbeider i land som merker klimaforandringene på kroppen. Gjennom å støtte et «**Grønt misjonsprosjekt**» er du og din menighet med på å skape bærekraftig liv for dem som trenger det aller mest. Sjekk listen over 14 utvalgte grønne prosjekt på www.menighetogmisjon.no
- Paraplyorganisasjonene SMM, Digni (tidligere Bistandsnemnda) og NORME er medlem av «Klimavalg2013», og flere av misjonsorganisasjonene er direkte medlemmer
- SMM-organisasjonene har mye kompetanse og nettverk i forhold til klima- og miljørelatert arbeid. Misjon og klima/miljø er en spennende kobling. Ta kontakt med misjonsorganisasjonene og utforsk mulighetene sammen!
- Ytterligere ressurser og materiell til bruk i din menighet, se www.gronnkirke.no

Å gjøre Gud kjent

Anne Lise Søvde

Daglig leder i NORME, Norsk Råd for Misjon og Evangelisering

I teologien sier vi at hensikten med arbeidet er å lære mer om Gud, og å gi den samme læren videre (Theos=Gud og logos=læren om). Vi er altså kalt til å bli bedre kjent med Gud, og deretter å gjøre Gud bedre kjent. I Lausanne-pakten defineres en av grunnverdiene som; *Guds kall til hele kirken til å bringe hele evangeliet til hele verden.*

Den moderne missiologien er bare rundt 100 år gammel, fra tiden rundt misjonsmøtet i Edinburgh 1910. Men med utgangspunkt i teologiens hensikt beskrevet ovenfor, er misjon like gammel som den første store misjonæren, apostelen Paulus. Misjonsbudskapet går helt tilbake til Jesu liv og soningsdød for våre synder. Og oppdraget går helt tilbake til misjonsbefalingen og kraften fra Den hellige ånd. Missiologien (læren om misjon) er dermed blant de første, og kirkens kjennetegn helt fra starten. Kirken gjør ikke misjon, den er misjon.

Anno 2013 har vi fremdeles ikke fullført oppdraget. Over 7000 folkeslag har fremdeles til gode å høre de gode nyhetene om frelse i Jesus Kristus (tall hentet fra Joshua Projects statistikk over folkegrupper på mer enn 5000 mennesker.) Både enkeltmennesker og hele skaperverket roper om tilgang til Kristi forløsning; menneskene som gjenstand for Jesu forsoningsgjerning og skaperverket som gjenstand for Guds forløsning. Hører vi deres rop i Norge i dag?

De siste tiårene har vært unike i misjonshistorien. På få tiår har to ulike misjonsbevegelser og teologiske strømninger nærmet seg hverandre. Kirkenes verdensråd (KV) og den økumeniske bevegelse har blitt inspirert av vekkesbevegelser i Det globale sør, og viser økt fokus på områder som evangelisering og bibeltroskap. I evangelikale og konservative kirkesamfunn og kretser ser vi en mer holistisk tilnærming til misjon, kanskje grunnet sterkere innflytelse fra akademia og økt tilstedeværelse i samfunnet. Mon tro om vi i tiårene som kommer, vil se to bevegelser gå hånd i hånd til nye misjonsmarker, og sammen løse nye missiologiske utfordringer?

På vegne av NORME (Norsk Råd for Misjon og Evangelisering) vil jeg ønske en slik utvikling velkommen. Hele Norges misjonsbredde gleder seg over vedtaket fra Kirkemøtet i 2012 om å gi misjon en tydelig plass i menighetene i Den norske kirke. Vi tror dette vil gi en bredere plattform for samarbeid mellom menighetene og misjonsorganisasjonene, noe som igjen kan bidra til vekst i Guds rike, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Til slutt vil jeg be menighetene i Den norske kirke om å utfordre oss i misjonsorganisasjonene til å bli enda bedre. Vis oss hvordan vi med større kjærlighet kan dele det Gud har gitt oss. Lær oss noe om hvordan vi kan åpne for migranter og innflyttere. Gi oss tips om hvordan vi kan skape naturlige rom for deling av tro, og hjelp oss å samarbeide med lokale fellesskap i disipling. For å nå det uferdige oppdraget trenger vi alle hverandre. Tusen takk for et flott hefte om misjon til menighetsfellesskapet, og takk for deres bidrag med å gjøre Jesus kjent både lokalt og globalt.

5. Etisk misjon

Areopagos bidrar til kirkelig nærvær på Alternativmessene.

Tverr-religiøs enighet om misjon

Det er viktig å praktisere ansvarlighet og likeverdighet i all misjonsvirksomhet. Vi viser her til de to nye dokumentene om etiske retningslinjer for misjon.

Den norske kirke, særlig ved Bispemøtet og Mellomkirkelig råd, har i en årrekke engasjert seg i menneskerettighetsspørsmål. I 1998 var Mellomkirkelig råd med på å stifte *Oslokoalisjonen for tros- og livssynsfrihet*, og i 2005 ble Oslokoalisjonens prosjekt «Misjon og menneskerettigheter» startet opp. Prosjektet resulterte i 2009 i dokumentet «Recommended Ground Rules for Missionary Activities» – et dokument som søker å stimulere til etisk refleksjon rundt ulike sider ved misjonsvirksomhet.

Prosjektet tar utgangspunkt i at religionsfriheten og ytringsfriheten innebærer en rett til å misjonere og fortelle om sin tro, men at det innenfor disse menneskerettslige rammene er behov for en kontinuerlig etisk diskusjon og vurdering av hvordan misjonsvirksomheten blir utført. Her erkjenner både kristne, muslimer, buddhister og ateister at de driver misjon, og står sammen om retten til å drive misjon. Spørsmålet er ikke *om* man skal drive misjon, men *hvordan*.

Menneskerettigheter og teologi

Etisk akseptabel misjon er ikke bare et menneskerettslig anliggende, men også et viktig teologisk anliggende for Den norske kirke og det internasjonale økumeniske fellesskapet. I juni 2011 lanserte Kirkenes verdensråd, Det pavelige råd for interreligiøs dialog og World Evangelical Alliance et felles dokument: «Christian Witness in a Multi-Religious World, Recommendations for Conduct».

Dokumentet søker, på samme måten som Oslokoalisjonens dokument, å drøfte og stimulere til etisk troverdig misjonsvirksomhet: «Sharing the gospel belongs to the very being of the church. (...) at the same time, it is necessary to do so according to Gospel principles.»

Det er stor bevissthet om menneskerettigheter og etisk misjon i de fleste norske misjonsorganisasjoner i dag. Mange av dem har også utviklet egne retningslinjer for etisk misjon, for eksempel innenfor NORME. *At misjon som handling er i samsvar med grunnleggende menneskerettigheter som tros- og ytringsfriheten, er viktig å kommunisere til mennesker, media og offentligheten som tidvis synes å ha et foreldet og stereotyp bilde av hva misjon er.*

Særskilte utfordringer

Mange menigheter støtter også «private» enkeltprosjekter. Slikt lokalt engasjement er positivt, men representerer samtidig særskilte utfordringer. Slike prosjekter er ofte knyttet til enkeltpersoners engasjement og kontakter i andre land og blir dermed sårbare for personendringer. De kan også mangle forutsigbarhet, langsiktig forpliktelse og tilstrekkelig teologisk og bistandsfaglig forankring. Mange av disse prosjektene har både en evangeliserende og en diakonal komponent. Kvalitetssikring av hvorvidt de «private» enkeltprosjektene er etisk forsvarlig misjon, er svært viktig. Hvis ikke, kan slike prosjekter gjøre mer skade enn gagn for samarbeidspartnerne ute. Enkelte evangeliseringsgrupper opererer løst og delvis i motsetning til de etablerte kirkene. Det er alltid klokt av menighetene å rådføre seg med erfarne misjons- og bistandsorganisasjoner før en inngår slike enkeltstående prosjektavtaler.

Å ikke stå i veien for Kristus

Knut Hallen, daglig leder for Samarbeid menighet og misjon, bestemte seg for hva han skulle bruke livet til da han kom under huden på Afrika og Asia.

På hvilken måte har misjon og evangelisering endret livet ditt?

Jeg hadde mange kritiske innvendinger før jeg kom til det punktet at jeg kunne si et helhjertet ja til misjon. Et viktig motspørsmål ble for meg: Hvis vi tror at Guds kjærlighet er for alle, har vi da noen rett til å holde det for oss selv?

Nær kjennskap til misjonærer og deres arbeid gjorde nok at jeg kom skikkelig under huden på hva misjon handlet om. De viste meg at det dreier seg om raus nestekjærlighet og respekt for alle mennesker. Dette har sin kilde i troen på en enda rausere Gud. De viste meg også at det handler om engasjement og relasjoner over tid. Samtidig var de ærlige på alle de vanskelige sidene ved misjonærlivet.

En backpacker-tur med kona var en annen ting som endret mitt syn på verden og hva jeg skulle bruke livet mitt på. Sju måneder på loffen i Afrika og Asia åpnet øynene mine for at det fantes andre muligheter, og ikke minst andre behov enn de jeg så langt hadde tenkt å engasjere meg i.

Dette førte til at vi, sammen med våre tre barn, åtte år senere ble sendt ut fra Vestre Aker menighet og Det Norske Misjonsselskap (NMS) for å jobbe i vår lutherske søsterkirke i Thailand. Det var utrolig spennende å bli kjent med en helt annerledes kultur og et nytt språk, og å jobbe tett med thaimedarbeidere, som ofte er første- eller andregenerasjonskristne og arbeider i en ung minoritetskirke. Dette har gitt meg helt andre perspektiver på hva det kan innebære å være kristen, og hva kirke og menighet er.

Hva er misjonens største utfordring i dag?

Misjonens største utfordring er den samme som kirkens:

Å ikke stå i veien for Kristus, men peke på ham gjennom liv og ord slik at folk kan oppleve Jesu frigjørende evangelium i sitt liv og sin kultur, og gjøre det til sitt eget. I mange land er den kristne tro fortsatt sett på som de hvites eller vestens religion. Det er så mange vrangforestillinger. Den allmenne religiøse forestillingen om at vi skal fortjene himmel og frelse, gjør at man ikke griper Jesu radikale nåde både her i Norge og resten av verden. Som kristne er tilgivelse og evig liv gitt oss, og dermed er vi fri til å tjene andre!

Hvordan «misjonerer» du i hverdagen?

I denne SMM jobben handler det om å utfordre og engasjere Den norske kirkes 3,7 mill. medlemmer til å se seg selv som endel av Guds misjon. Den oppgaven er jeg heldigvis ikke alene om;) Men ellers synes jeg det er spennende og viktig å være i kontakt med ulike mennesker, og særlig folk som ikke oppsøker kirken så ofte. Men jeg må innrømme at i den jobben jeg har nå, blir det altfor mye «indrekirkelige miljøer». Det er en utfordring for både kristne og menigheter å ta mer kontakt med nye mennesker og miljøer.

Hvis jeg lytter både til andre mennesker og til Den hellige ånd, tror jeg det kan åpne for gode samtaler hvor jeg selv kan både lære noe og få mulighet til å dele min tro. Skal jeg ha noe å dele er jeg avhengig av å være i nærkontakt med troens kilder: Bibel, Bønn, Brødsbrytelse (Nattverden) og Brorskap (et kristent fellesskap).

6. Helhetlig misjon i hele menigheten – hvordan gjøre det?

Et hovedperspektiv i arbeidet med kirkemøtesaken «Misjon til forandring...» har vært å vise at som følge av et helhetlig misjonssyn, må misjon integreres i hele kirkens og alt menighetens arbeid. *Men hvordan kan vi få det til i praksis?* Her finner du noen tips som kan være til hjelp for menigheten med å komme i gang:

Bevisstgjøring om misjon i menighetene

Det er en oppfatning blant mange i kirken om at *misjon* er noe som de spesielt interesserte kan holde på med. Da blir misjon forstått som en særlig aktivitet. Et av målene med dette heftet er å formidle at misjon hører til det grunnleggende i det å være kirke og menighet. For at misjon skal kunne være en kilde til forandring i Den norske kirke, må flest mulig menigheter og bli kjent med sin egen identitet som sendt.

Hvordan kan din menighet arbeide med å bli bedre kjent med den misjonen de selv er en del av? Her er noen spørsmål til refleksjon og samtale om dette som kan brukes til bevisstgjøring f.eks. i stab, menighetsråd, misjonsutvalg eller andre samlinger:

1. Hva tenker vi om misjon hos oss?

Mange sitter med forskjellige tanker om hva misjon er og hvordan misjon og kirke henger sammen. Hver menighet har sin egen virkelighet, lokalmiljø og historie, som har formet menighetens tjeneste både lokalt og globalt. Mange menigheter har hatt et sterkt misjonsengasjement over lang tid, andre har ikke.

- Hva slags misjonsengasjement har vi/har vi ikke?
- Har vi et aktivt organisasjonsarbeid på vårt sted?
- Hvilken «misjonshistorie» har vi?
- Blir vi utfordret av misjonsforståelsen som kommer til uttrykk i dette heftet, i så fall hvordan?

2. Hvordan kan vi se misjon i det vi allerede gjør i vår menighet?

Kirkemøtet utfordrer i sitt vedtak alle døpte og menighetene til å se at vi er sendt. Sendelsesdimensjonen kommer dypest sett til uttrykk i det aller meste av menighetens arbeid. Hvorfor driver vi egentlig med forkynnelse og trosopplæring? Hvorfor er diakoni viktig hos oss? Hva er grunnen til at vi feirer gudstjeneste? Hvorfor har vi kor-, barne-, søndagsskole, eller ungdomsarbeid e.l.? Hvorfor er vi som enkeltpersoner engasjert i menighetslivet? *Hvorfor er vi kirke, og hva er dypest sett poenget med å drive menighetsarbeid?*

Det er ikke vanskelig å finne misjonselementer i alle menigheters liv, der ord som «å vitne», «søke Kristus», «dele troen», «vise omsorg» beskriver virksomheten på en god måte. *Misjonerende menighet er altså ikke noe vi skal bli (en gang), men noe som menigheten allerede er.* Derfor må vi skape bevissthet på at hele menigheten med alle dens medlemmer er «sendt» for å dele evangeliet, i ord og handling lokalt og globalt.

Gudstjenesten er ikke bare til for oss, den er et tegn på Guds rike og forsmak på den store festen der vi skal samles fra alle verdenshjørner.
Foto: Kirkerådet

3. Hvordan gi menigheten større eierskap til misjon?

I det følgende avsnittet omtales tre områder som kan hjelpe menigheten med å integrere misjon og dermed gi hele menigheten et større eierskap til dette: *Misjonsavtaler – Gudstjeneste – Trosopp-læring*.

Se forøvrig vedtakene fra Kirkemøtet som særlig gjelder lokalmenigheten, KM07/12 pkt. 1 og 2 bakerst i dette heftet. Stikkord her er: *Etterfølgelse, disippelskap, økumenikk, migranter, vern om skaperverket, diakoni, offer/givertjeneste m.m.*

Misjonsavtaler

Kirkemøtet oppfordrer i sitt vedtak (KM2012/07 pkt. 2e) alle menighetene til å:

- samarbeide med norske misjonsorganisasjoner og å ha minst en misjonsavtale
- integrere denne i hele menigheten.

Misjonsavtalene er ikke å «støtte gode formål», men er et likeverdig fellesskap i et felles oppdrag – Guds misjon. For norske menigheter representerer misjonsavtalene en mulighet til å gjenopplage sin misjonale identitet og er derfor en viktig ressurs. *Noen stikkord om misjonsavtaler:*

- Gjennom misjonsavtaler blir kirkens misjonerende oppdrag tydeligere for menigheten.
- Representerer en relasjon som menigheten kan vokse med gjennom forbønn, informasjonsutveksling, og personlige relasjoner.
- Misjonsavtalen og kontakt med søsterkirker kan være en kilde til fornyelse og inspirasjon og kan utvide vår forståelse av hva det er å høre til i et verdensvidt kirkefellesskap.

- Gir menigheten mulighet til å se sin egen rolle i kirkens *globale* oppdrag.
- Er en spesielt god ressurs for menighetene når det gjelder å integrere misjon i gudstjeneste, diakoni og trosopplæring (jf. KM 2012/07 2a og 2e).
- Åpner for mange muligheter for tverrfaglig samarbeid: diakonalt arbeid med globalt fokus, kultur/musikk med tverrkulturelle impulser, kontakt med skoler, bedrifter, institusjoner i lokalmiljøet etc.

I arbeidet med å etablere en misjonsavtale er det viktig å ta utgangspunkt i menighetens lokale kontekst: Hva brenner vi for? Har vi misjonsorganisasjoner som allerede er representert i vår menighet eller vårt område, via f.eks. misjonsforeninger eller engasjerte medlemmer? Har vi medlemmer i vår menighet som har bakgrunn eller kobling til land eller områder vi ønsker å støtte et prosjekt i? Ta kontakt med en misjonsorganisasjon eller med misjonsråd-giver på deres bispedømmekontor som vil være en støtte i dette arbeidet.

Uansett om en har misjonsavtale eller har tenkt å opprette en, kan det også være nyttig å reflektere i fellesskap i menighet, stab eller menighetsråd/utvalg over følgende spørsmål:

Hvordan kan hele menigheten vår få et eierskap til misjonsavtalen?

Se ellers www.menighetogmisjon.no under «Misjonsavtale».

Gudstjeneste og misjon: Samle – dele – sende

Misjon har sitt sentrum i gudstjenesten. Samtidig er gudstjenesten i seg selv også misjon. Her møter vi evangeliet om frelsen i Kristus. Her blir vi utrustet til å dele. Dette sees tydelig i de fem hoveddelene i gudstjenesten:

Samling: Den treenige Gud kaller oss til felleskap med seg selv og hverandre. Vi kommer til gudstjeneste etter å ha vært sendt ut i hverdagen siden forrige søndag. Fra hver vår kant kommer vi med våre liv, både det som gleder og det som tynger, våre seire og nederlag- for å legge det frem for Guds åsyn –sammen! Men gudstjenesten er ikke bare til for oss; den er et tegn på Guds rike og forsmak på den store festen der vi skal samles fra alle verdenshjørner. Der alle er velkomne, der alle får plass. Gudstjenesteformen sier noe viktig om dette:

«Alle gudstjenester har en misjonerende dimensjon. Det innebærer at menigheten stadig må tenke gjennom og legge til rette for at både døpte og udøpte som ønsker det, skal kjenne seg velkomne og bli inkludert i menighetens gudstjenesteliv.»
(«Gudstjeneste for Den norske kirke», 7.5).

Ordet: Den treenige Gud som kaller oss og samler oss, har noe å si til oss. Vi lytter, tar imot, deler. Misjon handler også om selv å ta imot, for at vi kan ha noe å dele. Her får vi veiledning, oppmuntring og korrigerende for hverdagslivet. Her utrustes vi til misjon og til et liv i tjeneste for vår neste.

Forbønn: Bønn, salmer og sanger er vår respons på Ordet. Gjennom forbønnen kan vi i felleskap løfte hverandre og verden frem for den treenige Gud.

Nattverd: Den treenige Gud kaller oss til måltidsfellesskap med ham. Nattverden er rik på innhold og motiver. Den er et himmelvendt måltid og et styrkemåltid på vei ut i hverdagen. Her mottar vi Guds nåde på en synlig måte. Jesus deler seg selv med oss. Brødet som brytes, illustrerer det som skjedde med vår Herre. At han gav seg selv for oss. Jesus Kristus døde og sto opp. Dette budskapet gjelder alle mennesker. Som mottaker av de gaver Gud har gitt oss, kalles vi også til å dele dem. Vi går ikke ensomme ut i hverdagen. Kristus er med oss, og han ønsker gjennom oss å bringe livets brød ut til mennesker som trenger det.

Sendelse: Fra gudstjenesten i kirkerommet sendes vi ut til gudstjeneste i verden, for å bære Kristi vitnesbyrd ut i hverdagen – med våre ord og våre liv – til tjeneste for våre medmennesker, både lokalt og globalt.

Eksempler på synliggjøring av misjon i gudstjenesten:

- *Lysgloben/Kristusgloben/Misjongsgloben*
Kristus, verdens lys – globalt fellesskap og verdensvidt oppdrag! Bevisstgjør menigheten på at Kirken er sendt til hele verden
- *Bønn i 4 himmelretninger*, (se «Gudstjeneste for Den norske kirke», kap 2.51)
- *Nattverden*: Brødet som brytes og deles ut, er et vakkert misjonsmotiv – hjelp menigheten til å se det!

- *Missio (latin)* betyr *sendelse*
Forsterk sendelsesaspektet ved å bruke utsendelsesordene i Joh 20,21:
«Fred være med dere! Som Far har sendt meg, sender jeg dere!» eller Joh 15,16: «Dere har ikke utvalgt meg men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut å bære frukt, en frukt som varer.»
- Direkte kontakt med menighetens prosjekt via *Skype*
- Filmklipp under kunngjøringene/salmen før ofring, se SMMs nettside: www.menighetogmisjon.no, eller ta kontakt med den misjonsorganisasjonen som din menighet har en avtale med
- Bevisstgjøre en kristen identitet hvor vi alle er: *Skapt* i Guds bilde (1 Mos 1,26ff) – *Døpt* til et liv med Kristus (Rom 6,3ff) – *Sendt* av Jesus med Den hellige ånd til verden (Joh 20,21)
- Ressursmaterieell til bruk i globalt gudstjeneste-arbeid/verksted. Liturgier, forkynnelse, bønner, tekster og salmer fra våre samarbeidskirker bør tas i bruk i gudstjenesten, både fordi de er med på å utvide vår forståelse, men også fordi de minner oss om det misjonsoppdraget vi deler. Se www.kui.no
- Tilknytningspunkter i den nye liturgien som synliggjør misjon i gudstjenesten. Se bl.a. egen oversikt over dette under «Gudstjeneste» på www.menighetogmisjon.no

Gud gir – vi deler: misjon og trosopplæring

Under Kirkemøtet fremhevet komiteen at misjon er en viktig dimensjon ved de reformene som Den norske kirke har iverksatt de siste årene. Målet med reformene er dypest sett å kommunisere evangeliet slik at flere mennesker kan bli berørt og ta det til seg som noe som forandrer deres liv. Planene er ment som verktøykasser til menighetenes arbeid med gudstjeneste, trosopplæring, diakoni, kunst og kultur – som alt sammen støtter opp under menighetens misjonsoppdrag.

Misjon er altså ikke bare ett av mange tema i trosopplæringen, men det er en av de grunnleggende dimensjoner i denne. Det har med identitet å gjøre, hvem vi er som dømte og kirke. I den nye planen for trosopplæring, «Gud gir – vi deler» heter det:

«Barn og unge må få mulighet til å ta del i kirkens sendelse til verden ved å se og erfare at kirken og de selv er en del av et globalt fellesskap med et verdensvidt oppdrag.»

Gjennom menighetens misjonsavtale og kanskje også en vennskapsmenighet har menigheten allerede et veldig godt verktøy og gode ressurser for å bidra til dette. Videre kan samarbeid med misjonsorganisasjonenes barne- og ungdomsarbeid (NMS U, Acta Normisjon, Return to Sender etc.) både lette og berike menighetenes trosopplæring.

Eksempler på misjon i trosopplæringen:

- Bevisstgjøre gjennom hele fasen 0-18 på en kristen identitet hvor vi alle er: *Skapt – Døpt – Sendt* (se over).
- *Konfirmantlørdag* med misjon som tema – i samarbeid med en eller flere misjonsorganisasjoner. (Møre bispedømme har god erfaring med dette).
- *Årlig konsert* med barne-/ungdomskor til inntekt for og med fokus på menighetenes misjonsengasjement (jf. «Rock for Manila» i Kvæfjord). Flott mulighet også til å engasjere lokalsamfunnet.
- *Familiegudstjeneste/Barnas misjonsdag/internasjonalt dag*. Eget opplegg kan bestilles fra NMS U, se www.nmsu.no/trosopplaering/
- *Verdensmiddag* med fokus på internasjonal solidaritet (jf. Skien menighet)
- Søk på *SMM-stipendet* «Misjon i trosopplæringen» 50 000 kr, søknadsfrist 15. april hvert år.
- Se ellers www.menighetogmisjon.no under trosopplæring og søk på misjon i www.kirken.no/ ressursbank.

Spørsmål til samtale:

Hvordan synliggjør vår menighet misjon i gudstjenesten?

Hvordan kan vi videreutvikle dette?

Hvordan kan vi integrere misjon i trosopplæringen i vår menighet?

Hvordan kan vi bruke misjonsavtalen og samarbeidet med misjonsorganisasjonen som en ressurs inn i dette?

Hvordan kan hele menigheten vår få et eierskap til misjonsavtalen?

Stefanusalliansen (tidl. Norsk misjon i øst) kom med i Samarbeid Menighet og Misjon i 2012. De er både en menneskerettighets og en misjonsorganisasjon som kjemper for trosfrihet for kristne og andre.

Andre ressurser

- KV- dokument om misjon: «Sammen på vei mot livet: Misjon og evangelisering i landskap i endring»
www.norgeskristnerad.no
«Together towards Life- Mission and Evangelism in Changing Landscapes»
www.menighetogmisjon.no
- Saksdokumentene til saken KM 07/12 Misjon til forandring – Utfordringene fra Edinburgh 2010:
<http://www.kirken.no/?event=DoLink&famID=251142>
- LVF- heftet *Misjon i kontekst*
http://www.lutheranworld.org/What_We_Do/DMD/DMD-Publications.html
<http://www.menighetogmisjon.no/misjon-generelt/misjonsdokumenter/>
- LVF: Diakoni i kontekst, norsk utgave, 2010, <http://www.menighetogmisjon.no>
- Tverrfaglig studiehefte om misjonsforståelse og praksis er utarbeidet i Hamar bispedømme.
Kontakt misjonsrådgiver Bjørn Vilberg, bjoern.vilberg@kirken.no
Telefon 62 55 03 61
- Edderkopp og sjøstjerne – En fortelling om å krysse grenser i misjonal menighetsutvikling, Oddbjørn Stangeland, Luther Forlag, 2008
- R. Ekenes, T. Engelsviken, K. Jørgensen og Rolf Kjøde (red): Misjon til forandring –refleksjoner og visjoner fra Lausanne III, Hermon, 2011
- Ole Chr. Kvarme: Rapport fra Edinburgh 2010
- Kjetil Aano: Ei sann og misjonal luthersk kyrkje i Kirke nå – Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke, S. Dietrich, T. Skar Dokka og H. Hegstad (red), Tapir 2010
- Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap: Temanummer om Edinburgh 2010
- NR.1-2 2011
- Årgang 65 Temanummer om misjon og bistand NR.1-2 2010
- NMSU, Størst av alt: "Misjon", 2011. God innføring i dagens misjonsforståelse og idebank for misjon i trosopplæringen
- www.kirken.no/ressursbank
- Oversikt over misjonsrådgivere i Den norske kirke:
<http://www.menighetogmisjon.no/om-oss/smm-i-bispedommene/>

Vedlegg:

Kirkemøtets vedtak:

1. Kirkemøtets utfordringer til alle døpte:

a) «Slik vi blir døpt på grunnlag av dåps-/misjonsbefalingen, blir vi også døpt til selv å ta del i den. Vi har som kristne en identitet som personer som er sendt». (UKM 3/2010) Kirkemøtet oppfordrer Den norske kirkes medlemmer til disippelskap og etterfølgelse: Søke Kristus, dele troen og vise omsorg for vår neste og skaperverket. Kirken utfordrer derfor alle sine medlemmer til personlig givertjeneste og forbruksmønstre som bidrar til global rettferdighet og vern om skaperverket.

b) Alle døpte er kalt til å vitne om, og dele sin tro i hverdagen. Med frimodighet og respekt for andre mennesker skal menighetens trosopplæring og gudstjenesteliv utruste de døpte til dette som en del av menighetens misjonsarbeid.

2. Kirkemøtets utfordringer til menighetene:

a) Kirkemøtet utfordrer lokalmenigheten til å se sendelsesdimensjonen i sitt arbeid med evangelisering, diakoni og økumenikk. Kirkemøtet oppfordrer menighetene til at et slikt helhetlig misjonsengasjement styrkes i forkynnelsen, synliggjøres i gudstjenester og i arbeid med lokale planer for trosopplæring, diakoni og kultur.

- b)** Kirkemøtet vil særlig fremheve trosopplæringens betydning i denne sammenheng. Vi oppfordrer menighetene til å legge til rette for arenaer hvor barn og unge, uavhengig av funksjonsevne, kan bli trygge på egen tro, og utrustes til å dele sin tro med mennesker med annet livssyn i dialog og respekt.
- c)** Kirkemøtet vil også understreke behovet for arenaer der personer med annen religiøs bakgrunn og konvertitter kan få opplæring i kristen tro.
- d)** Kirkemøtet utfordrer menighetene til å konkretisere hvordan disippelskap og etterfølgelse kan realiseres, for eksempel ved å løfte frem og legge til rette for fordypning av egen spiritualitet, be for den globale kirken i alle gudstjenester, øke ofringene til misjon og internasjonal diakoni og ved å bli «grønne menigheter».
- e)** Kirkemøtet vil samtidig understreke sammenhengen mellom det som skjer lokalt og et globalt misjonsengasjement. Kirkemøtet utfordrer derfor alle menigheter til å samarbeide med norske misjonsorganisasjoner og å ha minst én misjonsavtale i rammen av SMM. Misjonsavtalene bør uttrykke fellesskapet i den verdensvide kirke og gjensidige relasjoner. Denne ressursen bør integreres i hele menigheten, særlig i trosopplæring og gudstjenestearbeidet. Like naturlig er det at alle menigheter samtidig er engasjert i internasjonal diakoni gjennom Kirkens Nødhjelp og andre diakonale organisasjoner.
- f)** Kirkemøtet vil understreke de ressurser og muligheter som kristne innvandrere og migrantmenigheter representerer. Vi vil oppfordre til økt inkludering og økumenisk samarbeid med disse, med tanke på å kommunisere evangeliet bedre i dagens flerreligiøse virkelighet.

3. Kirkemøtets utfordringer til bispedømmerådene:

- a)** Kirkemøtet utfordrer bispedømmerådene til å prioritere misjonsutfordringen i sitt strategiarbeid, videreutvikle SMM-samarbeidet og arbeidet med dialog med mennesker med annet livssyn. I lys av de kulturelle endringer og endret sammensetning av befolkningen, vil dette være en sentral oppgave for kirken i årene som kommer. Det vil også ha vesentlig betydning for arbeidet med kirkens ordninger.
- b)** Kirkemøtet oppfordrer, i tråd med Strategiplan for samisk kirkeliv, til å arbeide for økt andel av urfolksrelaterte misjonsavtaler i Den norske kirke generelt og samisk kirkeliv spesielt. Dette utfordrer særlig de tre nordligste bispedømmene til et samarbeid med Samisk kirkeråd, misjonsrådgiverne og SMM sentralt.
- c)** Misjon og diakoni samt internasjonalt og økumenisk samarbeid bør inngå i menighetenes rapportering ved at det innarbeides i eksisterende rapporteringskanaler, og etterspørres av biskoper og proster.

4. Kirkemøtets utfordringer til De sentralkirkelige råd og Bispemøtet:

- a)** Kirkemøtet oppfordrer Mellomkirkelig råd til å lage ressurs- og studiemateriell som bringer de internasjonale og økumeniske impulsene fra Det lutherske verdensforbund, Edinburgh 2010-prosessen (Kirkenes verdensråd) og Cape Town 2010 (Lausanne-bevegelsen) ut i menighetene. Dette bør skje i samarbeid med misjonsorganisasjonene og i dialog med Norges Kristne Råd.
- b)** Kirkemøtet oppfordrer Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd til å arbeide videre med forsoningsprosesser også i forhold til de sår norsk kirke og misjon har vært med på å skape.
- c)** Kirkemøtet ber Mellomkirkelig råd gjøre Oslokoalisjonen for tros- og livssynsfrihet sine «Recommended Ground Rules for Missionary Activities» kjent i menighetene. Kirkemøtet forventer at all misjonsvirksomhet i Den norske kirke og i samarbeidende misjonsorganisasjoner skjer i tråd med disse etiske retningslinjene.
- d)** Kirkemøtet ber om at Bispemøtet og Mellomkirkelig råd jobber videre med spørsmål knyttet til religionsteologi, kulturforståelse og dialog, samt praktiske spørsmål om kirkens forhold til andre religioner og det flerreligiøse samfunnet.

5. Kirkemøtets utfordringer til misjonsorganisasjonene

- a)** Kirkemøtet oppfordrer misjonsorganisasjonene til et sterkere økumenisk engasjement.
- b)** Kirkemøtet utfordrer SMM-organisasjonene til å styrke arbeidet med å tilby menighetene misjonsprosjekter med praktisk tilrettelagt stoff som enkelt kan anvendes i menighetenes arbeid, særlig i trosopplæring.

SMM = Samarbeid Menighet og Misjon

Syv misjonsorganisasjoner samarbeider med Dnk for å styrke misjonsengasjementet og misjonsforståelsen i menighetene og har misjonsrådgivere på alle bispedømmekontorer i Norge. Daglig leder av SMM er en del av staben til Mellomkirkelig råd. Les om SMM på www.menighetogmisjon.no

NORME – Norsk Råd for Misjon og Evangelisering

Den største økumeniske paraplyorganisasjonen for norske misjonsorganisasjoner. Alle misjonsorganisasjonene som samarbeider med Dnk (gjennom SMM), er også medlem av NORME. Felles plattform er Lausannepakten, et grunnlagsdokument for det verdensvide evangeliseringssamarbeidet som startet i Lausanne i Sveits i 1974: www.norme.no

Kirkenes verdensråd (KV)

Kirkenes verdensråd ble etablert i 1948 som et fellesskap av kirker. I dag har organisasjonen 351 medlemskirker fra over 100 land, hovedsakelig fra de protestantiske og ortodokse tradisjoner. KV er den bredeste økumeniske organisasjonen som finnes i dag og inkluderer om lag 500 millioner kristne. Olav Fykse Tveit har vært KVs generalsekretær siden 2010. KV en av hovedaktørene for det globale misjonsjubileet Edinburgh2010 www.oikumene.org

Det lutherske verdensforbund (LVF)

Det lutherske verdensforbund ble etablert i 1947 og har i dag 143 lutherske kirker som medlemmer i 79 land. De har til sammen 70 millioner medlemmer noe som utgjør over 80 % av verdens lutheranere. LVF er et nært fellesskap (communion) av kirker og er Den norske kirkes nærmeste samarbeidspartner i det internasjonale kirkelivet. Martin Junge fra Chile er generalsekretær, og preses Helga Haugland Byfuglien er en av visepresidentene. www.lutheranworld.org

Missional

Uttrykker at misjon ikke bare handler om hva kirken gjør, men hva den er, jf. diakonal.

Økumenikk

Samarbeid og relasjoner mellom ulike kirker og kirkesamfunn hvor målet er økt kristen enhet.

Ground Rules for Missionary Activities

Et dokument med utgangspunkt i misjon og menneskerettigheter som tar sikte på å bidra til å forebygge konflikter ved misjonsaktiviteter fra alle religioner og livssyn. Det er "Oslokoalitionen for religions- og trosfrihet" som står bak: <http://www.oslocoalition.org./norsk.php>

Evangelisering

Å dele de gode nyhetene, jf. Evangeliet=Godt nytt

Den Norske Israelmisjon

HimalPartner

normisjon

areopagos

misjonsalliansen

DEN NORSKE KIRKE

Målet med dette heftet er to ting:

1: Gi en oppdatering på dagens misjonsforståelse

2: Praktiske tips til hvordan man kan få et bredere og dypere eierskap til misjon i menighetene

Kap 6 kan for eksempel benyttes av menighetsråd og stab til å drøfte hvordan dere ønsker å integrere misjon i menigheten.

MELLOMKIRKELIG RÅD FOR DEN NORSKE KIRKE
RÅDHUSGT.1-3
PB. 799 SENTRUM
0106 OSLO
TLF. SENTRALBORD 2308 1200
EPOST: POST.KIRKERADET@KIRKEN.NO

WWW.KIRKEN.NO
WWW.MENIGHETOGMISJON.NO